

1508 | 1434.
DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

HYDROPE ANASARCA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

N E C N O N

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

ROBERTUS RAMSAY, A. M.

SCOTO-BRITANNUS.

“ *Corrupti jecoris vitio, vel splenis acervo*
“ *Crescit bydrops, aut cum siccatae febre medullæ,*
“ *Atque avidæ fauces gelidum traxere liquorem,*
“ *Tum lympha intercus vitio gliscente tumescit,*
“ *Secernens miseram proprio de viscere pellem.*”

QUINT. SEREN.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO,

Apud ALEX. SMELLIE.

M,DCC,XCVII.

Viro optimo,

ALEXANDRO RAMSAY,

Equiti Baronetto

De

IRVINE ET BALMAIN,

Literis humanioribus

Animoque virili

Insigniter ornato,

Ob

Insignem

In illum

Benevolentiam,

Hoc

Qualecunque fit

Opusculum,

Pertenuer

Animi grati

Monumentum,

Offert

ROBERTUS RAMSAY.

ROBERT B. RAMSAY

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

HYDROPE ANASARCA.

EX iis morbis hydrops est, qui propter frequentiam magnam, attentionem medicorum vindicarunt, quique hanc ob rem, nunc quoad et naturam et curationem, bene intelliguntur. Hydrops, pro partibus corporis, quibus aqua continetur, varia nomina adeptus est. Si in cerebro aqua sit, morbo *hydrocephalus* nomen est; si in cavo thoracis, *hydrothorax*; si in pericardio, *hy-*

A

drops

2 DE HYDROPE ANASARCA.

drops pericardii; si in abdomen, *ascites*; si in ovario, *hydrops ovarii*; si in utero, *hydrometra*; si in vaginali testiculi tunica, *hydrocele*; si denique in tela cellulosa, *anasarca*. Ex his autem hydropis speciebus, de postrema solum, *anasarca* nempe, mihi in animo est disputare. Hic morbus a Culleno aptè definitur his verbis:

“Corporis totius, vel partis ejus intu-
“mescientia mollis inelastica.”

HISTORIA MORBI.

MORBUS cum pedum et talorum tu-
more vesperam versus adoritur, si homo diu
in positione erecta per diem steterit vel
multum ambulaverit. Tumor ingressu pri-
mo vix observatur, sed, ut progreditur, evi-
dentior fit, ita ut calcei vel alii vestitus mi-
nime concedentes, quibus aeger vestitur,

angustiores

DE HYDROPE ANASARCA. 3

angustiores quam antea evadunt, et aliqua substantia tumore presso casu, ejus impressio retinetur; et non instanter evanescit, sed aliquamdiu perstat, donec ad amplitudinem priorem demum resurgat. Tumor si digito signatur easdem mutationes subit, atque per noctem propter positionem horizontalem gradatim subsidet. Tamen extensior fit et immutabilior, ut morbus procedit. Nunc ullo situ augmen decrescentiave parum observantur. Postea morbus plus minusve rapide tenus cruribus femoribusque ascendit; et, his tumefactis, deinde abdomen distendit, adeo ut asciticum referat. Tum partes deinceps superiores aqua implet, donec inundentur. Brachia, cervix et caput postremum afficiuntur, interdum palpebrae oculorum, sic ut lux intrare nequeat, saltem rerum circumstantium perceptio desit. Sed equidem priusquam res sic se habent, dyspnoea stipata tussi sicca supervenit; et saepe

per

4 DE HYDROPE ANASARCA.

per morbi totum decursum, urina quan-
titate parva redditur, et sedimentum depo-
situm copiosum est. Urina fere semper
minor est liquidis ingestis. Per cutem se-
rum transfit guttis minimis, hisque suppres-
sis, integumenta tumpuntur, et ulcera sic
formata, gangraena difficillima sanatu cot-
ripiuntur. Tussis plerumque vehemens,
Pulsus parvus, debilis, frequens, et aliquando
irregularis. Motus voluntarii tardiores,
non solum conditione inhabili corporis, sed
quoque muscularis exercitationis minore
potentia, fiunt. Alvus aliquando astricta,
interdum soluta, cutisque arida. Superficies
frigida, praesertim cum illa aliis natura-
lis temperaturae comparata. Omnia haec
symptomata vi festinant; atque difficultate
spirandi magis notabili, pulsu celere ac ir-
regulari syncope veniente, homo nunc
aquarum pondere extrinsecus oppressus,

symptoma-

DE HYDROPE ANASARCA. 5

symptomatis que intus afflictioribus cruciatus obruitur.

DIAGNOSIS.

SIGNORUM, historiaeque, attenta inquisitione, facile cum alia aegritudine confundi nequit. Pneumatosis tamen et polysarcia morbi sunt, quibus levi negligentè inspectione decipiuntur. Posterior anasarcā discernitur, propter vestigium ex pressura nullum, vultus salubritatem, et rerum praecedentium cognitionem, quibus intelligatur bonam valetudinem antecessisse; verum anasarca diversam indolem systematis subsequitur. Prior, videlicet pneumatosis, anasarcā dignoscitur, sonu sub manu crepitante, resiliendi vi post pressuram remotam, subita que aggressione. Denique vel in pneumatoſi,

6 DE HYDROPE ANASARCA.

tosí, vel in polysarcia, inopia urinae, sitis-
que non adsunt.

PROGNOSIS.

IN FORMANDO prognosin hujus morbi,
res praecipuae considerandae, sunt, aetas,
vires superstites, morbi progressio et causae.
1mo, Consideranda aetas est, quia, prae
corporis imbecillitate, provectionibus aetate,
quam junioribus, medicina ad curandam
anasarcam multo minus valet. *2do*, Haud
parvi quoque momenti sunt corporis status
et temperamentum, ut primo aspectu omni-
bus appareat. *3to*, Progressio et diurni-
tas anasarcae animadvertendae sunt ; nam,
caeteris paribus, quo vetustior haec est, eo
magis timenda. *4to*, Et postremò, ex cau-
sis maximè omnium, opinionem de verifi-
mili anasarcae fine formare debemus. Nam
fi,

DE HYDROPE ANASARCA. 7

si, subita depravatione virium, morbis acutis veluti febribus, vel sanguinis vel aliorum humorum profluvio orta est ; et si hae causae agere desinunt, spes multo securior est, quam si malis vetustis, detritoque et exhausto corpore originem dicit. Sed rursus, si stipatur site urgente, dyspnoea aucta, urinae paucitate, dispositione congenita ; si obstructionibus viscerum, arte immedicabilibus, veluti schirro hepatis ; si in cordis cavitatibus polypis ; vel denique si vasorum magnorum affectionibus similibus ; prognosis pro signorum natura et gravitate mala est.

CAUSA PROXIMA.

ARTERIAE exhalantes semper in omnes cavitates vaporem fundunt, accumulatio cuius cavetur quamdiu absorbentium inhala-

tio

8 DE HYDROPE ANASARCA.

tio tanta est, quanta arteriarum exhalatio ;
sed si aequipondium amittitur, collectio se-
quela est. Nam si exhalantibus materiae
effusae proportio (actione lymphaticorum
sana manente, major sit, accumulatio fit ;
et lymphaticorum potestate absorbendi di-
minuta (dum exhalatio naturalis manet) ;
vel exhalatione simul aucta et inhalatione
diminuta, dein accedit. Ex his apparet,
quam verè auctores causam proximam ana-
sarcae effusioni adauctae vel diminutae ab-
sorptioni attribuerint.

CAUSÆ REMOTÆ.

HAE dividuntur in eas, quae corpus ap-
tum faciunt, quod hoc morbo corripiatur,
et in eas quae in corpore jam apto mor-
bum excitant. Piores praedisponentes,
postiores excitantes medici vocârunt.

CAUSÆ

CAUSÆ PRAEDISPONENTES.

HARUM causarum praecipuae sunt, usus
immodicus liquorum ardentium vel hydrar-
gyri, diaeta parca, vita sedentaria, excreti-
ones suppressae, aër humidus frigidusque,
aetas provecta; hae omnes in ducendo
systematis debilitatem seu habitum hydro-
picum, agunt. I. *Ardentes liquores.* Quo-
modo hunc effectum habeant, primo aspec-
tu non facilè intelligitur, cùm primum in-
gesti stimulent: Sed vigor auctus tempo-
rarius est; cùm stimulus non semper ap-
plicetur, ut conditio stimulatione inducta
intermittat, necesse est. Quinetiam aequili-
brium salutare redintegratum iri non ex-
pectandum est; contrà, status quadantenus
inferior consecutio erit. Hinc intelligatur
quomodo materies stimulans sine effectu so-

qc DE HYDROPE ANASARCA.

lito accipiatur. Nunc concipi potest, quare haec tarditas sensuum vel atonia (tametsi, sicut quotidie vidimus, modico usu recuperatur), liquorum ardantium repetitione profusa et frequente auctior obstinatiorque fiat. Quantitas quoque ad priorem transiuntem scenam gignendam necessaria, agenda erit; neque, hanc adjectionem, propter exitialem effectum tutè sinere poterimus. Hoc modo irritabilitas gradatim diminuitur; demumque relaxatio abitura in hydrope, praecipue anasarcam, supervenit. His, nobis mirari non licet, ebriis magnae copiae liquoris consuetis, pauxillum initio ebrietatem producere, quod postea nullum effectum habet.

II. *Hydrargyrum*. Constitutio cachectica, quam hujus medicinae usus diutinus parat, fere ratione suprà dicta explanetur: Tamen prae excitatione universali quam dare noscitur, quando in longius spatiū temporis

DE HYDROPE ANASARCA.

temporis adhibetur ad luem venereum cu-
randam, periculum propensionis prius no-
tatae quaque hydrops producitur majus
erit. Omnes caeterae causae suprà memo-
ratae, nempe, diaeta parca, vita sedentaria
excretiones suppressae, aér humidus frigi-
dusque, aetas proiecta, debilitatem, ex qua
oritur hydrops, inducunt.

CAUSÆ EXCITANTES.

HUMORES in totum corpus diffundun-
tur per vasa plurima, quae licet in varias
partes cursu tendant, tamen omnia ad totius
corporis utilitatem conferunt; haec vasa
trium generum sunt, nempe sanguifera
serosa et lymphatica. Sanguifera sunt ar-
teriae et venæ. Arteriae a corde sanguinem
in omnes partes mittunt; minimi ra-
mi in venas reflectuntur, quae eundem in

cor reducunt; sed minutissimae ramificationes arteriarum globulos rubros ommino excludunt, et tantum tenui, vel seroſo fluido introitum concedunt; et liquor his contenitus sub forma perspirationis, vel vaporis in cavitates varias exhalatur,—hinc nomen exhalantium. Vapor ſic effusus ſemper in fano vasis lymphaticis reſorbetur: haec nomine absorbentium gaudent, quorum natu-ram uſusque Cel. Monro primus non ſolum in homine, ſed in caeteris etiam animalibus, perſpicue et definite explanavit. Nunc cauſae excitantes in haec omnia vasa agen-tes, effuſionem augent vel absorptionem minuunt. Nunc igitur de exhalatione aucta-ta cauſisque producentibus dicendum eſt.

EFFUSIO AUCTA.

I. CUM per os, vel per cutem aqua copi-
ofe

ose bibitur, et excretoriis non evadit, tenuem liquidum in sanguine accumulando, in cavitates faciliur egredi possit. Eadem redundantia, sive ex secretione et excretione suppressis, sive ex perspiratione aut urina imminutis, originem morbo per effusionem dat. II. Magna quoque sanguinis profluvia, fonticuli, aut alimentorum assimulatio imperfecta, quae rubras particulas et lympham coagulabilem, vel abstrahunt, vel non suppeditant, effusionem ex arteriis exhalantibus augent. III. Dirupta lymphatica vasa, ruptioque ductus thoracici, ut fertur, effundendo humorem in membranam cellulosa, hunc morbum moverunt: Sed horum omnium exempla admodum infrequentia sunt. IV. Quaecunque, sanguinis venosi per cutem motum, sive tumorum compressione, sive valvularum ossificatione, sive polypis, sive pulmonum obstructionibus, interturbant seu impediunt, anasarcam concitant,

24 DE HYDROPE ANASARCA

concitant. Et denique omnia quae vias liberae ex arteriis in venas obstant, effusione faciunt. V. Systematis et praesertim exhalantium laxitas, aliis causis conjuncta, anasarcam saepe inducit.

ABSORPTIO DIMINUTA

I. Debilitas in extremitatibus absorventibus multum valet ad actionem harum diminuendam, et rationes non defunt, cur sic concludamus,—quia hydrops saepe salutarem actionem excitando sanatur. II. Obstructiones lymphaticorum glandularumve, ad absorptionem minuendam conducere putatae fuerunt; tametsi, ob numerosas inter se conjunctiones, hanc rem improbabilem esse objiciatur. Quanquam lymphaticorum seu glandularum pauca impedimenta parvum tantum effectum producant, tamen facile

cile admittatur cum haec auctiora genera-
liorave fiunt, modo supra dicto agere. III.
Similia impedimenta praecipue in cerebro,
absorptionem interturbare existimantur. Pu-
tant enim nonnulli, absorptionem non lym-
phaticis perfici, sed extremitatibus venarum
vel vasorum in has liquidum vehentium;
alii rem longe aliam esse censuerunt, et ex
analogia aliarum partium lymphatica in ce-
rebro existere probare conati sunt. Sed, ut
anatomieis nil horum observatur, existant,
necne, dubium est, et ad rem nostram pa-
rum pertinet.

RATIO SIGNORUM.

I. *PEDUM surarumque vespere tumor.*
Hoc symptoma ex diversis partibus telae
cellulosae inter se patentibus oritur, quibus
aqua collecta, in imos locos propter gravi-
tatem

16 DE HYDROPE ANASARCA.

tatem et positionem rectam descendit. Hae ratione intelligamus, quare situ recumbente evanescat; quoque observetur descensum sanguinis arterialis adjuvari, et ascensum venosi surgentis adversus proprium pondus, praesertim debilitate hoc tempore valente, retardari. II. *Impressio digitorum aliarumve substantiarum retinetur*, quod fluidum cellularis continentibus expressum in vicinas, non, nisi post aliquod tempus, in pristinam sedem reddit. III. *Difficultas spirandi*, ex compressione bronchiorum, vasorumque sanguineorum, ex fluido seroso, seu in tela pulmonis ipsius, sive inter plicam pleurae collecto, vel denique morbo ingravescente, ex aqua accumulata in cavitate abdominis, liberumque motum diaphragmatis impediente, originem dicit. IV. *Tussis frequens siccaque*, ex irritatione in pulmonibus certe contingit; tussis est tentamen hujus irritationis causam noxiā ad rejiciendam, sed omnino

omnino inefficax propter hanc extra bronchia collectam. V. *Urina parca rubraque, et sedimentum copiosum deponit.* Paucitas facile explanetur ex partibus aquosis in telam cellulofam currentibus, quam ob rem determinatio ad renes minultur. Urina igitur, praे particulis salinis, et aliis condensatis, rubra est. Iisdem sedimentum copiosum explicari potest. Quidam vero censuere, inopiam urinae renibus obstructis nasci; hoc tamen raro occurrit. VI. *Ulcera in vicinis gangraena corripiuntur.* Serum effusum et stagnans acrimoniam acquirit, quae membranas et integumenta corrodit. Ulcera hinc nata in gangraenam et sphacelum ob atoniam degenerant. VII. *Sitis,* ob aquam ex faucibus in telam cellulofam derivatam, urget. VIII. *Pulsus parvus, debilis, interdum irregularis.* Status pulsus intelligatur non solum debilitate totius systematis, sed quoque difficultate sanguinis per pul-

18 DE HYDROPE ANASARCA.

mones transmissione. IX. *Motus voluntarii tardi* sunt, p^ra^e debilitate. X. *Cutis*, ob perspirationem per cutem imminutam vel impeditam, arescit.

C U R A T I O.

INDICATIONES tres sunt. I. Causas remotas removere. II. Fluida collecta educere. III. Tonum systemati restaurare. Causas remotas removere. Hoc saepe non expeditè perfici potest, quia multae harum, ut obstructiones permanentes, polypi, varorum vel valvularum cordis ossificatio, tumores, aliaque quaedam, removeri non possunt. Aliae verò sunt causae, quas medicina potest nonnunquam tollere. Nam schirrus viscerum interdum removetur. Hoc, summa ope, medicinis deobstruentibus tentandum est, quorum hydrargyrus efficacissi-

mus est. Multa medicamenta magni momenti memorata fuere, quanquam experientia generali medicorum characterem non diu sustentavere. Liquoribus ardentibus abstinentendum est. Diaeta nutriens debet; et exercitatio adhibenda, pro viribus. Humor vitandus est.

FLUIDA COLLECTA EDUCERE.

HUMORES vel exitibus artificiosis vel naturalibus educuntur; nunc de prioribus.

EXITUS ARTIFICIOSI

VESICATORIIS, cautoriis, fonticulis, et puncturis perficiuntur. I. Vesicatoria crebro haud sine felice eventu exhibita fuere, si horum narrationem, quibus ita contingit,

credimus:

credimus : Sed cùm loci, quos occupant,
 gangraenae obnoxii sint, vix admitti debent,
 vel si unquam, tantum in hujusmodi levio-
 ribus affectionibus, ubi partes nimia desten-
 tione tonum non amiserunt. II. Fonticu-
 li extremitatibus hydropicis aquam abstra-
 hendo commodi fuerunt ; tamen introduc-
 tio substantiae extraneae ad hoc efficiendum
 necessaria est, et inflammationem, gangrae-
 nam, subsequentemque sphacelum produ-
 cit. Contra generalem usum, haec sunt ar-
 gumenta. Iisdem restrictionibus, quibus
 vesicatoria, adhibeantur. III. Cauteria—
 Temporibus antiquioribus laudata sunt : at
 omnibus incommodis priorum onerantur,
 incerto quoque spatio operationis, itaque
 justitia exauctiorantur. IV. Puncturae.—
 Cum transitione seri extranei aperturae sta-
 tuuntur, nullo consilio minore dolore, et pe-
 riculo, quam puncturis, res peragitur. An-
 teferuntur, quia non iisdem incommodis ac
 aliis

aliis subjiciuntur, et liberum citumque commatum aquis dant. Necessaria est circumspectio, ne nimis latae profundaeve sint, nam satis si membranam cellulosam porrigitur. Neque juxta esse, neque in partibus distantibus corde, quoniam majore facilitate mortificatio superveniat. Proiectiore statu hujus morbi, locus supra genua pro his puncturis idoneus est; sed cum tumor decrescit, et periculum gangraenae minus fit, hae perficiantur pro re nata paulo inferius. Vulnuscula cito conglutinant, sed si inflammant et sphacelus timetur, potentissimae impeditiones huic, nempe applicationes externae aptaeque cum administratione vini, et corticis Peruviani interne, aliisque ad eosdem fines conducentibus, necessariae sint.

EXITUS NATURALES.

PRIUSQUAM res, quae ad hanc divisionem pertinent, ingredimur ; observetur, curationem per hos exitus plerumque multo probabiliorem esse ; et in qua majorem confidentiam, quam, in ea per vias artificiosas supra enumeratas, ponamus. Evidem, quanquam per has aqua abstrahitur, tamen cum aqua effectus, et non hujus morbi causa sit, periculum est ne morbus redeat. Certe res longe alia est, si evacuatio viis naturalibus effici potest ; nam in tentando hoc exequi, organa pro secretione et excretione constituta, quorum actio multum impediatur, salutariter excitantur. Remedia hoc consilio utenda sunt emetica, cathartica, diuretica, diaphoretica, et sudorifica.

EMETICA.

EMETICA.

VOMITIO seu sponte occurrens, sive arte excitata, ferosi liquoris magnas quantitates evacuavit, et sic interdum multum profuit. Hinc forsitan plus confidentiae remediis hujusmodi posita fuit quam merentur, et nimis promiscue adhibita fuerunt: Nam ex violenta agitatione, quam faciunt, numerosa vitia obveniunt. Quanquam interdum non admittenda sunt, tamen commotione saepe profundunt, tonum absorbentium augendo, et humores corporis ad superficiem determinando. Fiducia autem iis non nisi morbi initio committi debet; praefertim, si causa fuerit, quare obstructiones permanentes esse suspicemur, vel si dyspnoea urgeat. Cum exhibitio emeticorum apta judicatur, vegetabilia mineraliave respondant;

24 DE HYDROPE ANASARCA.

deant; sed ex classe posteriore antimonialia
praeferuntur.

CATHARTICA.

HAEC hydropicis magis, quam praecedentia, accommodantur, quia minus vehementer minusque subito constitutionem jam exhaustam afficiunt; quia absorbentia perpetuo stimulant, et quia humores ad alvum derivant. In cathartica draistica et mitiora separantur.

CATHARTICA DRASTICA.

PURGATIO violenta crebro antiquioribus medicis adhibebatur, et plures virtutes attributas habere solebat, quam presentes vel experientia, vel observatione possidere existimant.

existimant. Nam si hujusmodi cathartica non cito ultimam intentionem perficiunt; continuata frequenteque administratione, vires hominis debilitati manentes frangunt, morbumque aggravant; et si unquam ad hujusmodi medicamenta decurritur, certe non debet donec illa operationis mitioris inaniter tententur. Remedia hujus generis sunt helleborus niger, rhamnus catharticus, elaterium, gambogia, jalappa, colocynthis et scammonium. Quaedam ex his nunc pene obsoleverunt, vel praxi minime notantur. Tria priora praesenti consilio male accommodata videntur, quia operatio, torminibus severis, magnauste siti non levanda, nisi liquidis ingestis, comitatur. Forsitan in aliis morbis permittantur, sed hunc gravorem reddunt. Gambogia hydrargo muriato miti, vel jalappa conjuncta, optimè datur, et cum facchari paullulo contrita adhibita fuit (dosibus parvis intervallisque

D brevibus),

26 DE HYDROPE ANASARCA.

brevibus), ut magnas evacuationes producat. Jalappa inter tutissima drasticorum consideratur quia rarius tormina concitat. Duo reliqua nempe colocynthis et scammonium curâ adhiberi debent, ad doses, constitutionem qua agunt, conjunctionesque proprias, quia aliter medicamenta tantarum virium, effectus infelicissimos producunt.

CATHARTICA MITIA.

HORUM sales neutri et compositi praecipua sunt, multi quorum ut alvum solvant insumentur, et partim respondent. Tamen nullus ex compositis nuper frequentiore in usu fuit, quam crystalli tartari. Hic sal quantitate satis larga sumptus, ut cathartica, agit, absorbentiumque actionem excitat. Quando multum dilutus urinam insigniter ciet, et sic quoque prodest. Sic potestas diuretica

diuretica purgans laxansve sub gubernatione medici multum videtur. Cum nimis refrigerans, aromatibus calefacientibus corrigitur; et in corporibus, quibus non satis purgat, acriore quodam adjuvari potest. *Peritis.* *Hoc* remedium debemus, qui in hydropicis affectionibus in Nosocomio Edinenſi adhibuit, atque profuisse compertus est.

DIURETICA.

RATIO aquam hydropicam per renes evacuandi, aliis omnibus anteferenda videatur, quia per haec organa fluidi magna quantitas naturaliter transit. Medicamenta tametsi diuretica, qualiacunque sint, spem saepe frustrantur. Hanc ob rem, minus mirari debemus diuretica ex animali fossili vegetabilique regnis conquisita fuisse, eoque minus, quod alia ab aliis medicis frustra tentata

tentata esse, ex annalibus medicinae scimus. Numne fefellerint, quia non ad organum secretioni urinae destinatum pervenerunt, vel ob idiosyncrasiam aliasve causas, obscuritate involvi videtur. Quaecunque causa sit, nemo diuretica existere negat, quae interdum augendo urinae fluxum potissimum agunt. Hujus generis sunt digitalis, colchicum, scilla, allium lactuca virosa et nicotiana. Priusquam de his singulatim dicamus; animadvertisendum est, alia atque alia experienda esse, simul atque tentatum nihil prodeesse, constet. Una cum diureticis usus diluentium necessarius est, quo illa in renes dirigantur. Hoc autem facere adeo olim non solebant medici, ut perniciosum censerent. Timebant enim ne diluentia per exhalantes arterias effluerent, et morbum augerent. At quotidie nunc adhibentur, neque detrimentum afferunt, si aqua excreta assumptam aequet.

D I G I T A L I S.

HAEC qualitatibus noxiis olim nota, numero ob vires diureticas quas possidet multum laudata est: Sed incommodum notabile usui conjungitur, nam narcoticum effectum arteriarum motus tardando ostendit. Quocirca a parvis dosibus incipiendum est, ne ex ejus usu aeger in summum discrimen adducatur; et quoque augere gradatim debemus.

C O L C H I C U M.

PLANTA jamdudum exitiosa habebatur; in primis experimentis a Doctore Storke medicamentum esse potissimum cognita est, atque ab eo commendabatur. Saepe ad spes respondit, quae ex tanta auctoritate formatae

30 DE HYDROPE ANASARCA.

formatae sunt, atque magnum urinae fluxum concitavit. Alii ob activitatem extremam reprobârunt, quanquam haec tamen temperari facilè potest. Quidam etiam in hac classe locum denegârunt. Ut cunque sit, cautè adhibere opus est.

S C I L L A.

SCILLA contra hydropicas affectiones diu valuit. Nam prudenter adhibita urinam nunquam ferè non ubertimi citat. Ea enim natura est, quam, nisi cautè assumatur, ventriculus ferre nequeat, sed protinus ferè rejiciat. Quinetiam si pylorum transeat vim catharticam ostendet, ob quam tamen non adhibenda erit, quia optatiora remedia, quibus et vomitio et alvus moveantur supra memoravimus. Quòd hoc medicamento utilitatem percipiamus, parva ejusdem quanti-

tas adhibenda est, ut sanguinem, et hinc vias urinarias introeat. Cum hoc opium interdum, atque praeparata ex hydrargyro utpote quae totum corpus stimulent, felice eventu conjunguntur.

ALLIUM.

SYDENHAMUS magnam confidentiam alio posuit, et praesertim morbo incipiente commendat. Dixit hic auctor, se hoc medicamento solo anasarcam curavisse. Multi medici effectus bonos experti fuere, et nostris quidem temporibus, famam ei olim datam sustentat. *Cel. Cullen* memorat, licet allium per se haud morbum curaverit, tamen ad curationem multum conducere.

LACTUCA

LACTUCA VIROSA.

HAEC, ut fertur, urinam multùm citavit. Tantum interdum profuit, ut viginti quatuor hydropici, uno excepto, omnes sanati fuerint. Cum tentatur, diluentia quae vim diureticam intendant, requiruntur.

NICOTIANA,

Hoc medicamentum, licet aequè, ac alia, nequeat sine incommodo maximo, et quidem periculo affumi, tamen dosibus primùm parvis, postquam partes volatiles diffusatae sint, in sanguinem interdum defertur, renesque stimulat. Quia nicotiana ad sedandum multùm valet, cautè adhibenda est, et

et in ejus usu perseveretur, dosis paulatim augenda.

S A L E S.

CUM salinae materiae, quae in corpus assumentur, plus per renes, quam alia organa, transeat, ad eam fecernendam renes peculiariter destinari concludamus licet. Hunc in finem, sales, ut renes stimulent, adhibiti fuere. Acida mitiora diluta optatum effectum ediderunt; sed fortiora quanquam diluta non responderunt. Sales quoque alkalini nomen acquisiverunt magnum, et saepe ad spem responderunt. Ut satis valeant, ubertim assumendi sunt. His amara quidam medici haud frustra conjunixerunt; dum alii, quò vim catharticam compescerent, opium dedebunt. Sales medii ubertim dari non possunt, quin alvum laxent, et sic spem medici frustrentur.

frustrantur. Prudenter tamen et peritè adhibiti, optimos effectus praestant. Qua assumantur quantitate, ex suprà notatis intelligetur.

D I A P H O R E T I C A,

CUTIS arida, perspiratio imminuta, hydropis frequentes comites sunt; et cùm, secundâ valetudine, fluidi serosi quantitas haud parva cutem transeat, ut per hanc aqua educatur committendum est, atque fuerunt hydropici, qui ex hoc utilitatem acceperunt. Remedia, quibus eliciuntur halitus cutis et sudor, trium generum sunt. I. Summo corpori admota, quae cutis vasa stimulent, calor nempe, frictio, aliaque incitantia. II. Medicamenta ore assumba, quae cùm sanguinis motum tum totum corpus concitent; videlicet vinum, alcohol, ammonia, &c.

III.

III. In ventriculum assumpta, quae, etiam si cor et arterias citando agere videantur, tamen ob consensum, qui ventriculo est cum cute, sudorem elicere comperta sunt. Ex iis sunt salina quaedam; et dosibus, quae nauseam faciant, adhibita. Ineptum esset singula hujus generis medicamenta recensere, eoque magis quòd bene intelliguntur. Medicamentis, quae sudorem movent, a quibusdam medicis objectum est, profuso interdum sudore quem eliciunt, vires jam fractas hydropicorum plus plusque dissipari, ideoque nunquam prodeesse, nisi quatenus naturalem cutis exhalationem cieant.

S I A L A G O G A.

Ex his quoque nonnulla hydropem curasse dicta sunt. Tamen sine dubitatione, pauci,

pauci, hoc tempore, medici his confidunt,
vel remediis potentioribus substituunt.

Ind. III. Tonum systemati restaurare.

Nunc ad tertiam indicationem accedimus,
nempe systemati tonum restaurare, et sic ne
redeat morbus praecavere, id quod ferè in
primis difficile est. Nam quanquam aquae
emittantur, et aeger convalescere videatur,
tamen non obliviscendum est, ea, quibus
aqua educitur, debilitatem inducere, etiam si
roborantia simul adhibeantur. Sic corpus
magis debilitatur, et hydropi magis obnox-
ium fit. Quae optime accommodantur ad
corporis vim augendam, ea tentanda sunt.
Ex iis, potus, cibus, exercitatio, fasciae, fric-
tio, remedia tonica, frigidarium praecipua
sunt.

Cibus—concoctu facilis, et quoque valde
nutriens esse debet, videlicet, caro affa, panis
bene

bene fermentatus. Potus quoque nutriende esse debet, vinum nempe dilutum, cerevisia fortis, &c.

Exercitatio—si opportuna sit, beneficia producit, secretiones varias et excretiones promovet, absorptionem et sanguinis venosi motum accelerat. Ambulatio, vel aliae exercitationes ad vires aegri melius accommodatae, gestatio videlicet vel equitatio, elegantur.

Fasciae—aptae, haud parvae utilitatis inveniuntur, vigorem vasorum adjuvando et firmando.

Frictio—quoque prodest. Motum sanguinis festinat et obstructionem impedit. Strigili vel panno laneo perficitur.

Remedia tonica—numero multa sunt.

Utilissima

Utilissima sunt praeparata e ferro, cortex et amara. Tonum primarum viarum multùm adaugent, et sic totum corpus roborant.

Frigidarium—nulla remedia magis subitò efficaciūsve corpus roborat, quàm frigidarium. Sed in ejus usu modus est. Nam corpori magnopere debilitato nocet; at postquam vires aliquantùm refectae sint, ad convalescentem confirmandum multùm vallet.

F I N I S.

